

Інше

Савченко Валерій Андрійович

студент

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ СПІВРОБІТНИЦТВА СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ З ІНТЕРПОЛОМ

***Анотація.** В статті проведено дослідження проблеми співробітництва Служби безпеки України з Інтерполом. З'ясовано що поширення транснаціональних зв'язків між кримінальними протиправними угрупованнями в різних країнах вимагає плідної міжнародної співпраці з правоохоронними органами.*

***Ключові слова:** співробітництво з Інтерполом, Інтерпол, СБУ.*

У сучасних умовах все більш актуальною стає проблема боротьби з транснаціональною кримінальною протиправністю. Ключову роль в цьому відіграє Міжнародна організація кримінальної поліції (МОКП). У листопаді 1992 р на 61-й сесії Генеральної асамблеї Інтерполу (м Дакар, Сенегал) Україна була прийнята до складу Міжнародної організації кримінальної поліції (МОКП) Інтерполу; 25 березня 1993 року постановою Кабінету Міністрів України № 220 створено Національне центральне бюро Інтерполу в Україні (НЦБ Інтерполу) і затверджене Положення про підрозділ [1]. Робочий апарат НЦБ Інтерполу в Україні, є самостійним структурним підрозділом апарату Міністерства внутрішніх справ України, на правах департаменту і покликаний забезпечувати реалізацію повноважень МВС щодо представництва України в Міжнародній організації кримінальної поліції - Інтерпол і Європейському поліцейському офісі (Європол), а також повноважень МВС, як національного центрального бюро Інтерполу та національного контактного пункту Європолу в Україні. «Робочий апарат

Українського НЦБ Інтерполу» є центром координації та забезпечення взаємодії, правоохоронних та інших органів державної влади України з компетентними органами іноземних держав з питань, що належать до сфери діяльності Інтерполу та Європолу.

Метою є дослідження проблем співробітництва Служби безпеки України з Інтерполом.

Аналіз нормативно-правових актів свідчить про важливість виконуваних працівниками Інтерполу завдань. До основних завдань діяльності НЦБ Інтерполу в Україні відносяться: а) реалізація, в межах компетенції, державної політики щодо боротьби із кримінальною протиправністю, яка має транснаціональний характер; б) координація, організації та забезпечення співробітництва правоохоронних та інших органів державної влади України з компетентними органами іноземних держав у сфері боротьби з транснаціональною кримінальною протиправністю з використанням можливостей Інтерполу і Європолу.

Професійна діяльність працівників Інтерполу є складною, вона пов'язана зі значними психологічними навантаженнями [2]. Однак психологічні аспекти діяльності фахівців досліджені недостатньо, саме у визначенні психологічного змісту і механізмів оптимізації професійної діяльності працівників Інтерполу полягає резерв підвищення її ефективності.

Основним документом, який координує порядок і правила взаємодії всіх правоохоронних органів, зокрема СБУ, з Інтерполом є Наказ від 09.01.1997 р. «Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень».

Відповідно до примітки пункту першого частини першої Загальних положень «Інструкції про порядок використання правоохоронними

органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції - Інтерпол» [3].

Служба безпеки України, як державний орган спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України, повинна вирішувати покладені на неї завдання через встановлення контакту з органами безпеки іноземних держав [2].

Співпраця СБУ з Інтерполом може застосовуватись при проведенні різних оперативно-розшукових заходів та слідчих дій з різних категорій кримінальних правопорушень, які входять до їх компетенції.

На практиці співпраця має місце лише у пошуках осіб, які переховувалися у зв'язку зі скоєнням кримінальних правопорушень, розслідування яких належить до компетенції СБУ.

На нашу думку, однією з причин такої незначної взаємодії є плутанина в структурі потоку інформації до Інтерполу. По-перше, помилки виникнуть, якщо СБУ звернеться безпосередньо до Генерального секретаріату, а не через Національне слідче управління. По-друге, основний правовий акт, що регулює цей вид правовідносин, є застарілим і не висвітлює особливостей відносин із СБУ, а є актом для всіх правоохоронних органів.

Діяльність Інтерполу обмежується лише реєстрацією кримінальних правопорушників і міжнародним розшуком. Співробітники Інтерполу не виконують жодних поліцейських функцій. Вони поділяються на дві категорії: офіцерський корпус (від лейтенанта до майора), що виконує оперативно-аналітичні функції під час оброблення інформації про кримінальні правопорушення, виконує клопотання про надання інформації з картотек, і обслуговуючий персонал – секретарі, друкарки, телефоністи, оператори картотек, фотографи, перекладачі, бібліотечні працівники й інші.

Необхідно постійно вдосконалювати та оновлювати форми та засоби взаємодії між органами кримінальної поліції країн, що співпрацюють у

рамках Інтерполу, створювати ефективну оперативну інтегровану базу даних, вдосконалювати методи доступу та передачі інформації.

Поширення транснаціональних зв'язків між кримінальними протиправними угрупованнями в різних країнах вимагає плідної міжнародної співпраці з правоохоронними органами. Діяльність УкрБюро Інтерпол важлива для правоохоронних органів України не лише з точки зору ефективності поточної ситуації, а й з точки зору перспектив розвитку. Якість роботи Інтерполу є одним із найважливіших чинників міжнародного престижу українських правоохоронних органів.

Підсумовуючи зазначимо, що враховуючи політичну та військову ситуацію в країні, ця тема стає дедалі актуальнішою та виявляє необхідність співпраці між СБУ та Інтерполом у розслідуванні міжнародних кримінальних правопорушень. З метою покращення роботи вищезазначених структур, зокрема, необхідно внести зміни до національного законодавства.

Література

1. Про Національне центральне бюро Інтерполу: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.1993 р. № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-п#Text>
2. Про Службу безпеки України: закон України від 25.03.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>
3. Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол: Наказ від 17.08.2020 № 613/380/93/228/414/510/2801/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0849-20#Text>